

ПЕРЕВАГИ ТА ВИКЛИКИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ЗОВНІШНЬОГО НЕЗАЛЕЖНОГО ОЦІНЮВАННЯ ВИПУСКНИКІВ ГІМНАЗІЇ

*Головко Світлана,
канд. іст. наук, доцент, ст. наук. співробітник,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна*

Міжнародний досвід та вітчизняні дослідження використання зовнішнього незалежного оцінювання демонструють перспективність його застосування на рівні базової середньої освіти. Порівняно з іншими формами підсумкової атестації (наприклад, усною чи письмовою) зовнішнє незалежне оцінювання є більш спрямованим та об'єктивним, і, відповідно, ефективним інструментом управління якістю освіти.

Значний дидактичний потенціал мають і тестові завдання різних типів, що використовуються для проведення оцінювання. Вони дають можливість більш повно та цілісно виявляти, аналізувати та інтерпретувати освітні результати учнів.

Проектом Закону України «Про загальну середню освіту» результати зовнішнього незалежного оцінювання здобувачів базової середньої освіти можуть використовуватися для зарахування до ліцеїв та інших закладів освіти, що забезпечують здобуття профільної середньої освіти [1]. Таким чином, функції цієї форми підсумкової атестації можуть бути розширені до інструменту сертифікації рівня базової освіти та конкурсного переходу з рівня гімназійної на профільну ліцейну освіту. Відповідно, зовнішнє оцінювання може стати об'єктивним індикатором орієнтирів подальшого напрямку навчальної діяльності та сприяти усвідомленому вибору його учнями гімназії.

Разом із тим запровадження зовнішнього незалежного оцінювання здобувачів базової освіти пов'язане із низкою викликів. Зокрема, потребує подальшої розбудови його нормативно-правового забезпечення як на рівні базового законодавства про освіту, так і на рівні локальних нормативних актів (Українській центр оцінювання якості освіти, управління та заклади освіти різних рівнів).

Актуальною проблемою є наукове обґрунтування та розроблення інструментарію (завдань) та навчально-методичного забезпечення (тренажерів, інструктивно-методичних матеріалів для вчителя та учнів). Модель зовнішнього оцінювання, що реалізується для атестації здобувачів повної загальної середньої освіти, не може автоматично бути перенесеною на рівень базової освіти, оскільки воно має різну мету на різних рівнях освіти. Крім того, ґрунтовного вивчення потребує питання проєктування інструментів оцінювання з урахуванням особливостей конкретної освітньо-вікової групи (наприклад, обсяг завдань та час на їх виконання).

Оскільки зовнішнє оцінювання є одним із видів підсумкового контролю, його реалізація має відбуватися згідно основних дидактичних вимог (стандартизація, об'єктивність, узагальнення та систематизація, позитивне емоційно-ціннісне сприйняття учнями). З метою підготовки учнів до виконання завдань у новому форматі є необхідність включення таких завдань у підручники та відповідні дидактичні матеріали.

Перспективи запровадження зовнішнього незалежного оцінювання пов'язані також із формуванням позитивної громадської думки, зокрема, в контексті забезпечення конституційного права на здобуття повної загальної середньої освіти. Певне соціальне напруження може викликати й необхідність зміни випускниками гімназії закладу освіти за результатами сертифікаційного оцінювання (перехід на навчання до професійного ліцею, який територіально може розташовуватися в іншому місці).

Ключові слова: зовнішнє незалежне оцінювання, учні гімназії, здобувачі базової освіти.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про загальну середню освіту» (Проект). URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1.